

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de AAMBINDER

De beleving van Goede Vrijdag [p.7]

Gereformeerde Gemeente Westkapelle

29/03/2018
jaargang 96

nr **26**

Op 15 december 1921 wordt er in Westkapelle een Gereformeerde Gemeente geïnstituëerd. De eerste jaren worden de kerkdiensten in een verbouwde schuur in de Koestraat gehouden. In 1926 betreft men echter een nieuw kerkgebouw in de Noordstraat. Als de geallieerden op 3 oktober 1944 zware bombardementen op Westkapelle uitvoeren, komen er 157 inwoners om en wordt het

kerkgebouw verwoest. Tijdelijk mag dan de Gereformeerde Kerk worden gebruikt. In 1949 wordt het huidige kerkgebouw (met 264 zitplaatsen) in gebruik genomen. In 1975 wordt dit aan de voorkant uitgebreid met een vergaderzaal. In 2017 krijgt de gemeente voor het eerst een eigen predikant in de persoon van ds. J. de Kok. Het aantal leden en doopleden bedraagt 268.

Het gescheurde voorhangsel

In onze tekst wordt gesproken over ‘het voorhangsel des tempels’. Daarmee wordt bedoeld het dikke gordijn, dat hing tussen het heilige en het heilige der heiligen.

En zie, het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën, van boven tot beneden.

Matthéüs 27:51a

Achter dat dikke gordijn in het binnenste heiligdom woonde de Heere. Niemand mocht daar ingaan, ja, zelfs niet het gordijn maar even openschuiven om er achter te kijken. Dat dikke gordijn predikte, dat dé heilige God niet zo maar met zondige mensen te doen kon hebben. Het herinnerde aan de zonde, die scheiding maakt tussen God en de mens.

Door de zonde is de toegang tot God versperd. Maar van nature hebben wij daar geen oog voor en geen last van. Dan voelt een mens zich gelukkig zonder God. Hij heeft de Heere helemaal niet nodig. Als de Heilige Geest gaat werken in ons hart, dan leren wij met smart en droefheid die scheiding kennen, dan komen wij op Gods tijd, geleid door Gods Geest, wenend voor dat voorhangsel te staan. O, wie kan en zal die scheiding kunnen wegnemen? Want voor het wegnemen van die scheiding moet de zonde verzoend en de schuld betaald worden. Maar wat geen enkel mens en schepsel kan, dat doet Christus.

Als Borg zijn Hem de zonden van Zijn Kerk van eeuwigheid toegerekend. En die zonden heeft Hij naar ziel en lichaam gedragen, in het bijzonder op het kruishout. Zo is Hij voor allen die in Hem begrepen zijn een vloek geworden, want vervloekt is een iegelijk, die aan het hout hangt.

Een daad van liefde

De diepte daarvan heeft Hij ten volle gepeild, toen Hij de volkomen scheiding van Gods gunst doorlevend, uitriep: ‘Mijn God, Mijn God,

waarom hebt Gij Mij verlaten?’ De verzoening van de zonden kon alleen geschieden door de dood des Zoons Gods. En in die dood gaf Hij Zich. Zijn sterven was niet zomaar een gebeurtenis, maar een daad. Een daad van liefde. Liefde tot Zijn vader, maar ook tot de gegevene des Vaders. Vrijwillig legde Hij Zijn leven af, want het hoofd ‘bui-gende, gaf Hij de Geest’. En toen scheurde ook het voorhangsel in de tempel van boven naar beneden. Dan is het God Zelf, Die de toegang tot het allerheiligste ontsluit. Dat scheuren van het voorhangsel houdt verband met wat op Golgotha geschiedde. Het een hoort bij het ander. Door het sterven van Christus wordt de toegang tot God ontsloten voor helwaardige zondaren. Daarom scheurde het pas toen Christus stierf. Vóór Zijn sterven kon de scheiding niet weggenomen worden, maar ook na Zijn sterven kon de scheiding niet blijven, omdat aan het recht Gods voldaan was en de zonden verzoend waren.

Het voorhangsel is ook door Gods eigen hand gescheurd als het handschrift der zonde, aan het kruis uitgewist door het bloed van Christus. Van beneden is de scheiding aangebracht, maar van bovenaf wordt de scheiding weggenomen. Al dat zelf-proberen om het voorhangsel te scheuren van beneden naar boven, is niet anders dan een niet uit genade zalig willen worden en een verloochening van het enige volkomen offer van Christus.

Nee, God Zelf scheurt het voorhangsel. Er bleef van dat dikke gordijn geen draad heel. Nee, er kwam niet maar een klein scheurtje, er staat met grote nadruk in onze tekst: ‘En zie, het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën, van boven tot beneden’. Het wijst op het volkomen werk van Christus. Als het bijna tot beneden gescheurd was en wij zelf de laatste draden zouden moeten doorscheuren, dan was zalig worden nog eeuwig onmogelijk.

Wat een liefelijk Evangelie bevat toch onze tekst. God heeft de weg geopend. De weg tot het binnenste heiligdom ging en blijft open. Want als God opent, wie zal dan kunnen toesluiten?

Dat gescheurde voorhangsel in de tempel is weer geheeld. De priesterdienst is gewoon doorgestaan, alsof er niets gebeurd was. De priesters verstonden de diepe betekenis van dat scheuren niet. Zij zijn gewoon doorgestaan met de dienst der

ds. J. van Laar,
Rijssen

In dit nummer

4 Met Christus gestorven

8 De wedergeboorte: een wonder?

20 De geesten in de gevangenis na Jezus' opstanding

- 2 Het gescheurde voorhangsel
- 3 De aanspraak in het Gebed des Heeren [13]
- 5 Dichterbij Dordt
- 6 Met Christus leven
- 7 De beleving van Goede Vrijdag
- 9 Rechtvaardig door het geloof [2]
- 11 Jeugdtribiek
- 12 Boekennieuws
- 13 Kerknieuws
- 14 Berichten
- 15 Kerkdiensten

offeranden. Maar in dat doorgaan met de priesterdienst hebben zij de grote Hogepriester verworpen en Zijn werk miskend. En dat doen allen, die hun gerechtigheid zoeken in de werken der wet.

Een verse weg gebaad

De gemeenschap met God wordt alleen gekend in de weg, die Christus baande door Zijn dood en bloedstorting. Dat is een verse weg, nooit eerder door iemand betreden, maar door Christus gebaad. Hoe nodig is het dan ook om door Hem in dat binnenste heiligdom ingeleid te worden, om de zalige gemeenschap en gunst van God te genieten.

Nee, het is niet genoeg te weten dat er een weg is. Nodig is het om door deze weg in te gaan in het heiligdom om een verzoend God in Christus te ontmoeten. En wat zal dat verschrikkelijk zijn, als wij onder het Evangelie leefden, dat sprak van zo'n grote zaligheid, en daar geen behoefte aan hadden. Maar de vraag is, is het u werkelijk al om God te doen geworden? En is de scheiding, door de zonde teweeggebracht, u tot smart geworden? Want wat wordt het dan een wonder als verklaard wordt Wie en waarom en hoe dat voorhangsel scheurde. Wat wordt dan het offer van Christus dierbaar, gepast en noodzakelijk!

Hoe krijgen wij dan ook nodig om door de werking van de Heilige Geest in dat heiligdom binnengeleid te worden om daar op grond van het gezegend offer van Christus de verzoende betrekking met God te beleven. In dat binnenste heiligdom wordt de vergeving der zonden gesmaakt en het recht op het eeuwige leven ontvangen. Daar wordt beleefd dat de hitte van Gods gramschap geblust is. Daar wordt God in Christus door de Heilige Geest aanbeden, Die het oog opende voor dat gescheurde voorhangsel en Die door het gescheurde voorhangsel binnenleidde in het heiligdom.

En dat zal ook steeds weer nodig zijn. Eens zal dat niet meer nodig zijn, wanneer er voor het laatst de scheiding wegvalt en God Zijn kinderen verlost van het lichaam der zonde en des doods. Dan zullen ze altijd bij de Heere wonen. Dan zal Hij hen Zijn volle gunst betonen en dan zullen zij Hem al Zijn liefde waardig schatten, waar Hij hun rechterhand wilde vatten. Eeuwig en altoos.

Thomas Watson

Uit: "Het Gebed des Heeren" van Thomas Watson (uitg. Gebr. Koster, Barneveld, 1999).

De eerste bede in het Gebed des Heeren [13]

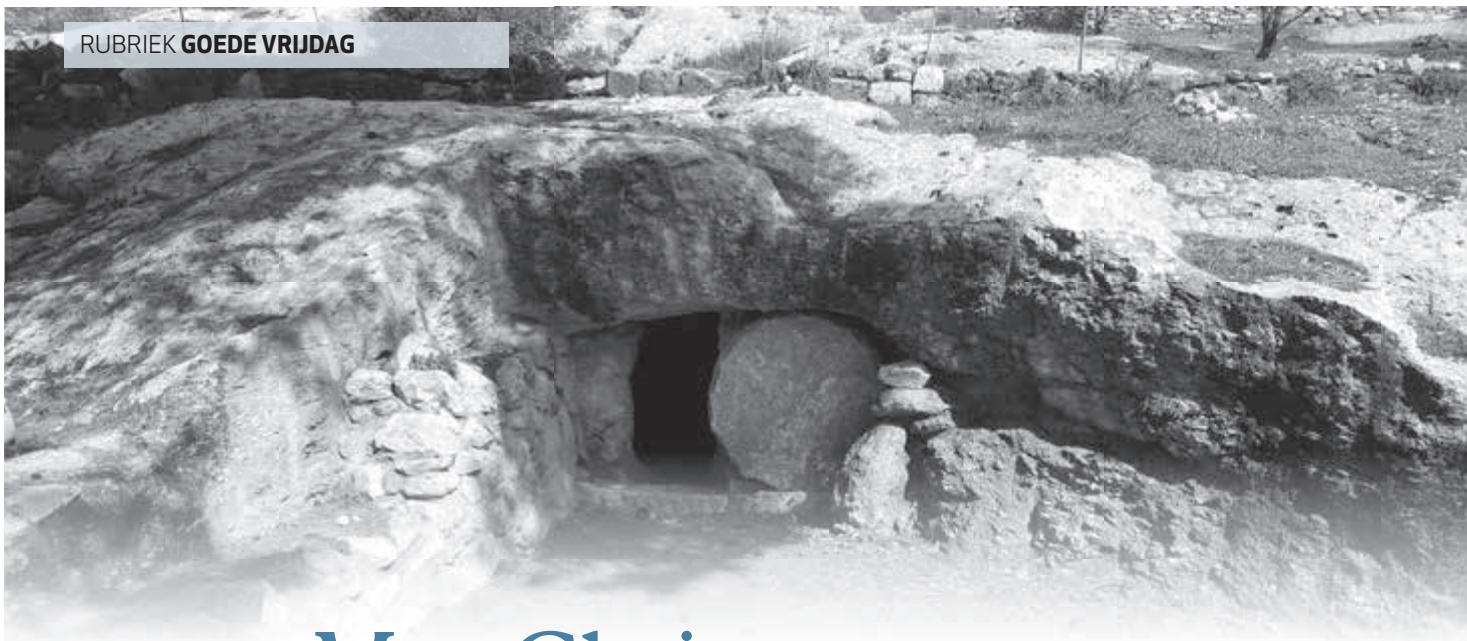
'Uw Naam worde geheiligd'

C. Wanneer kan men zeggen dat wij Gods Naam heiligen? (vervolg)

6. Wij heiligen Gods Naam als wij Zijn dag heiligen.
 - a. Wij moeten op die dag van alle wereldse arbeid rusten. 'Brenge geen last in op den sabbatdag' (Jer. 17:24). Zoals Jozef, toen hij met zijn broers wilde spreken, alle Egyptenaren naar buiten zond, zo moeten wij als wij op die dag omgang met God willen hebben, alle aardse bezigheden buitensluiten. Maria Magdalena weigerde Christus' dode lichaam op de sabbat te zalven (Luk. 23:56). Zij had tevoren haar zalf en specerijen bereid, maar zij ging niet naar het graf vóór de sabbat voorbij was. Zij rustte op die dag van het alledaagse werk, ja zelfs van het prijzenswaardige, heerlijke werk van het zalven van Christus' lichaam.
 - b. Wij moeten op die dag ons op een plechtige wijze aan God wijden en de hele dag met God doorbrengen. Sommigen horen wel de prediking van het Woord, maar laten al hun godsdienst in de kerk; zij doen thuis niets. Zij bidden niet en overdenken niet meer het Woord in hun huis en zo beroven zij God van een deel van Zijn dag. Het is treurig als we zien hoe Gods dag wordt ont-heiligd. Laat niemand denken dat wij Gods Naam heiligen, als we Zijn sabbat schenden.
7. Wij heiligen Gods Naam door Hem te gehoorzamen. Hoe kan een zoon zijn vader meer eren dan door hem te gehoorzamen. 'Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen' (Ps. 40:9). De wijzen brachten Christus eerbetoon, niet alleen door de knie voor Hem te buigen, maar door Hem goud en mirre aan te bieden (Matth. 2:11) Wij heiligen Gods Naam niet alleen als we onze ogen en handen naar de hemel heffen en onze knieën buigen om te bidden, maar als we Hem het goud van de gehoorzaamheid aanbieden. Zoals een commissionair handel drijft voor een koopman, zo handelen wij voor God en besteden onze krachten in Zijn dienst. 'Gehoorzamen is beter dan offerande'.

De cherubim, die de engelen voorstellen, zijn uitgebeeld met uitgespreide vleugels, om daarmee aan te geven hoe vaardig zij zijn in de dienst voor God. Als we gehoorzamen, doen we net als de engelen; als we voorwenden Gods Naam te eren en Hem toch niet gehoorzamen, is dat slechts een vrome plichtpleging. Abraham eerde God door Hem te gehoorzamen; hij was bereid zijn zoon te offeren, hoewel het de zoon des ouderdoms was en een zoon der belofte. 'Ik zweer bij Mijzelf, spreekt de HEERE; daarom dat gij deze zaak gedaan hebt, en uw zoon, uw enige, niet onthouden hebt, voorzeker zal Ik u grotelijks zegenen' (Gen. 22:16, 17).

(wordt vervolgd)

Met Christus gestorven

Indien wij nu met Christus gestorven zijn...

Romeinen 6:8a

In deze tekstwoorden wordt gesproken over het sterven met Christus. Dat betekent dat Christus gestorven is. Het feit van Zijn sterven is ons bekend. Na Zijn bitter lijden heeft Hij aan het kruis de geest gegeven. Dat was de weg, die Hij moest gaan. De zaligheid van de Kerk is alleen en volkomen gegrond in de dood van de Zoon van God.

ds. G. Hoogerland,
Stolwijk

geloof, waardoor we met Christus verenigd worden en Zijn weldaden deelachtig zijn. Elke ware gelovige heeft deel aan de vruchten van Christus' kruisdood. Elke ware gelovige of wedergeborene is dus door de geloofsvereniging met Christus gerechtvaardigd en geheiligd. Om de wetenschap, het nut en de zekerheid daarvan te hebben, is nodig de oefening van het geloof, waardoor de geschonken en toegerekende weldaden door de hand van het geloof worden aangenomen en toegeëigend.

Als hier dus staat dat wij (dat zijn: Gods kinderen) met Christus gestorven zijn, betekent dat 'dat door de werking van de Heilige Geest de verdorvenheid, die in ons is, haar leven en heersende kracht is ontnomen (zie kanttekening 8). Dat is de heiligmaking'.

Wat een grote en dierbare weldaad is dat. In onze natuurstaat leeft en heerst de kracht van de verdorvenheid. We zijn geheel onder de macht ervan. Geen enkele natuurlijke kracht is in staat om die verdorvenheid zijn leven en heersende kracht te ontnemen. Geen deugdzaamheid, tranen, voornemens of beloften zijn daartoe in staat. Maar door de geloofsvereniging

De kostelijke vrucht van Jezus' dood wordt de gelovigen uit genade toegerekend.

met Hem is de oude mens (want zo wordt die verdorvenheid genoemd) gekruisigd, gedood en begraven. Dat hoeven wij dus niet te doen door onze inspanningen. Die kostelijke vrucht van Jezus' dood wordt de gelovigen uit genade toegerekend. Daarom noemt Paulus de gelovigen 'geheiligden in Christus Jezus' (1 Kor. 1:2).

De eerste vrucht van Zijn dood is de betaling voor de zonde. Daarvan zegt de Heidelbergse Catechismus (Zondag 16, vraag en antwoord 40) 'dat vanwege de gerechtigheid en de waarheid Gods niet anders voor onze zonden kon betaald worden, dan door de dood van de Zoon Gods'. Die eerste vrucht noemen we de rechtvaardigmaking. Maar er is nog een tweede vrucht. Die vinden we omschreven in vraag en antwoord 43 van de Catechismus, waar we lezen 'dat door Zijn kracht onze oude mens met Hem gekruisigd, gedood en begraven wordt, opdat de boze lusten van het vlees in ons niet meer regeren, maar dat wij onszelven Hem tot een offerande der dankbaarheid

opofferen'. Die tweede vrucht noemen we de heiligmaking.

In Hem begrepen

In de eerste vijf hoofdstukken van de Romeinenbrief gaat het over die eerste vrucht van de dood van Christus. In hoofdstuk 6 gaat het over de tweede vrucht. Om aan die vruchten deel te hebben is het nodig om 'met Hem te sterven'. Wat betekent dat? Toen Christus stierf, stierf Hij als Hoofd van heel Zijn uitverkoren Kerk. Die uitverkorenen waren in Hem begrepen. Dus ze zijn in hun hoofd Christus ook gestorven. Maar om daar nu werkelijk deel aan te krijgen, is nodig het geloof. Het zaligmakende

Actieve heiligmaking

Nu volgt op die *toerekening* echter het *leven* van de heiligmaking. Onze vaders spraken wel over 'de actieve heiligmaking'. En dat leven van heiligmaking is een proces dat heel het leven duurt. Dat leven vloeit als vanzelf voort uit het gestorven zijn met Christus. Als dat proces gemist wordt, zijn we niet met Christus gestorven.

In dat proces van afsterven is er strijd. De oorzaak van die strijd is dat de oude mens wel zijn leven en heersende kracht heeft verloren, maar niet zijn kwellende kracht. Die oude mens, die de stervensstoot kreeg, moet nu langzaam afsterven. En dat afsterven is pas voltooid bij de dood, de lichamelijke dood van de gelovige.

In dat proces van afsterven is er ook smart. Ten eerste de smart over de overblijfselen van de verdorvenheid, die steeds weer moeten worden waargenomen. De zonde is de gelovige bitter geworden en het is hun begeerte om die geheel uit te roeien. Maar zolang ze leven is die niet uit te roeien. Soms lijkt het of die verdorvenheid toeneemt in plaats van afneemt. Ten tweede de smart over de krachteloosheid en ontrouw in de strijd tegen die verdorvenheid. Daarin moeten ze zichzelf zo tegenvallen. Konden ze maar krachtiger en standvastiger zijn in die strijd. Maar soms is er een toegeven. Denk aan David, Simson en anderen. Ten derde de smart over de scheiding die de verdorvenheid, waarin wordt toege-

geven, veroorzaakt. Gods vriendelijk aangezicht is dan verborgen, Gods gemeenschap wordt gemist, duisternis komt over de ziel en troosteloosheid vervult het hart. Ten vierde de smart over de kwellingen van satan en ongelof, die hen wijs maken dat zoveel verdorvenheid niet met genade bestaan kan en daarmee grote twijfelingen, soms wanhoop in de ziel zaaien zodat moedeloosheid en hulpeloosheid de ziel bezetten.

Toch ligt er in de tekst een rijke troost. De strijd en de smart zijn de blijken dat ze waarlijk met Christus zijn gestorven. En 'indien wij met Hem gestorven zijn, zo geloven wij, dat wij ook met Hem zullen leven.'

RUBRIEK **DICHTERBIJ DORDT** [10]

Hij hoort het zuchten

400 JAAR - SYNODE VAN DORDRECHT

Uit de Voorrede van de DL: 'Doch geprezen zij in der eeuwigheid de Heere, Dewelke, nadat Hij Zijn aanschijn een ogenblik tijds van ons (die op menigerlei wijze Zijn toorn en gramschap hadden verwekt) verborgen had, voor de ganse wereld heeft bewezen, dat Hij Zijns verbonds niet vergeet en het zuchten der Zijnen niet veracht. Want als daar nauwelijks enige hoop van herstel naar menselijk oordeel scheen voorhanden te zijn...'

Het wankelende scheepje van Gods Kerk was in zeer zwaar weer... De golven waren hoog en de stuurman wisten het ook niet meer. 'Want als daar nauwelijks enige hoop naar menselijk oordeel scheen voorhanden te zijn...'; zo wordt beleden. Wat was de oorzaak van deze dreigende schipbreuk van de gereformeerde kerk in de Nederlanden? De totale ondergang dreigde. Over de oorzaken van de kerkverwoesting zou veel te zeggen zijn. Die lag natuurlijk bij de roomse kerk, de Spanjaarden, de Remonstranten, de verdeelde overheden. Of niet soms? Maar dat zegt men hier niet. Waar ligt de oorzaak van de kerkelijke ellende dan? Dan horen we hier tot God 'zuchten'. Luister eens naar het hartelijk eigen van de schuld van de levende kerk der eeuwen, het ootmoedig

ligt het hier niet. Niet zij en ginds, maar *ik* persoonlijk, wij als kerkmensen en wij als ambtsdragers. Bij óns ligt de schuld. De brandende toorn van de Heere wordt in het hart gevoeld, want 'Hij verbergt Zijn aanschijn voor ons'. Hij kan al dat zondige, kerkelijke gedoe 'op menigerlei wijze' niet langer aanzien. Hij heeft er een afkeer van. Het kan niet bestaan voor Zijn alwetend, heilig aangezicht. Hij moet ons naar recht loslaten en aan onszelf overgeven, in onze eigenwillige godsdienst. Een hopeloze kerkelijke situatie!

Maar wat komt dan de lof des Heeren helder uit het hart: 'doch geprezen zij in der eeuwigheid de Heere...!' In de levende klacht klinkt de geloofsroem door. De roem van God in Christus. De roem krachtens het wezen van de Verbondsgod: Jehova kan niet loskomen van de brandende braambos, die op het punt staat om helemaal te verteren. Waarom laat Hij die woestijnstruik dan niet verteren? Ze maken het er in hun stekeligheid en vruchteloosheid toch zelf naar? Geen vrucht meer tot in der eeuwigheid. Hij kan er niet van loskomen, omdat de Christus in die braamstruik is. En omdat Hij beloofd heeft dáár te willen blijven werken en wonen. 'En zie, Ik ben met ulieden al de dagen...' heeft Hij gezegd tegen de discipelen. Op de berg in Galiléa is wat beloofd, zelfs aan takkenbossen die nog twijfelden (Matth. 28:17b). Hoor jij ook bij zulke takkenbossen, voor wie het zo hopeloos schijnt? God vergeet Zijn verbond niet, dat zo vast is in het Verbondshoofd. Ook als alleen maar zuchten overblijft.

buigen onder Gods oordeel: 'wij, die op menigerlei wijze Zijn toorn en gramschap hebben verwekt'. Wij hebben God op het hoogst misdaan, wij zijn van het heilspoor afgegaan... Niet de schuld leggen bij anderen. Sinds '...die Gij bij mij gegeven hebt...' (Gen. 3:12) wijzen wij altijd maar weer naar anderen. Maar zo

v. A.

Met Christus leven

‘...zo geloven wij dat wij ook met Hem zullen leven’.

Romeinen 6:8b

Wat een dierbaar geloofsgetuigenis lezen we in deze woorden. Maar dat geldt alleen als ook het eerste gedeelte van dit vers in het leven heeft mogen plaatsvinden. Het zijn twee diepe waarheden die aan elkaar verbonden zijn en dan ook in de volgorde die Paulus aangeeft.

ds. B. van der Heiden,
Alblasserdam

Hoe anders had Paulus in zijn eertijds gedacht en geleerd. Maar, o eeuwig wonder van Gods genade, de Heere greep in en maakte van een fari- zeeër een verloren zondaar. Van een hater van Christus en Zijn leer een volgeling van Hem. Christus als Borg was hem ten hoogste noodzakelijk, gepast en dierbaar geworden en dat geeft ook een leven met Christus. Maar, waarin bestaat zo'n leven? Daar is Paulus niet onduidelijk over geweest. 'Met Christus leven' is alleen mogelijk als Hij de Bron en Inhoud van ons leven door genade geworden is. De voetstappen van Christus drukken in de weg van de heiligmaking, betekent tegelijk sterven aan alles wat geen God en Christus is. O, wie dit leven niet innerlijk kent en beoefent, verstaat het niet en spreekt erover zoals een blinde over kleuren spreekt.

Littekenen in het lichaam

Paulus wist waarover hij schreef. Hij droeg de littekenen van Christus in zijn lichaam. 'Met Christus leven' betekende voor hem: vervolging, moeite en kruis. Maar dat is

nu toch niet meer zo, denkt misschien een (jonge) lezer(es)? We leven nu in een vrij land, waarin we in godsdienstig opzicht nog weinig worden gehinderd. Dat is waar, maar Paulus schrijft niet alleen over uiterlijke omstandigheden, ook over hoe het vanbinnen bij hem was. 'Met Christus leven' veroorzaakt ook een diepe strijd in het binnenste. Juist door de gemeenschap met Christus leerde hij vleselijk te zijn, verkocht onder de zonde. Wat een strijd gaf dat. Hij was, tegen zijn wil, de begeerten en aanvallen van de zonde nog onderworpen, zonder dat hij zich daarvan bevrijden kon. De wil om voor de Heere te leven was wel bij hem, maar het goede te doen, vond hij niet. Hij was nog zo ongelijkvormig aan Zijn lieve Meester, terwijl hij aan Hem alles te danken had.

O, als de Heere hem toch niet had opgezocht, was hij weggezonden in zijn eigen vroomheid. Verstaat u dat? Heeft u dat in uw leven recht en grondig geleerd? Dat doodt alle hoogmoed en geeft ootmoed en boetvaardigheid, een leven in afhankelijkheid, maar ook een zichzelf al meer

Voetstappen drukken in de weg van de heiligmaking betekent tegelijk sterven aan alles wat geen God en Christus is.

tegenvallen. Wie bent U toch voor zo één? Paulus en allen die van deze zaken afweten, moeten ervaren, juist in het leven voor en met de Heere, het reinigend bloed van Christus zo nodig te hebben. Het wonder van Gods ontferming over hen, die zichzelf moeten aanklagen als dwalende schapen die telkens de Herder uit het oog verliezen, wordt zo onbevattelijk. Het zicht op de onpeilbare, verkiezende liefde van de Vader, van de verlossende liefde van de Zoon en de toepassende liefde van de Geest en daartegenover wie Paulus zelf was en bleef, deed hem uitroepen: 'Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods'!

Psalm 45, het bruiloftslied

Misschien zijn er lezers die zeggen: zo'n leven lokt mij niet aan. Maar dan mist u toch het rechte zicht op een leven met Christus. Immers, nooit heeft Paulus na zijn ontmoeting met de Levenvorst bij de poort van Damascus begeerte gehad om tot zijn vroegere leven terug te keren. Integendeel, 'hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus' wil schade geacht. Ja gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijn Heere' (Fil. 3:7,8). Waarom? Omdat ondanks alle strijd en moeite, ook in de omgang en gemeenschap met Christus, de opwas in de genade en kennis van Christus verborgen ligt. Het door- gaand onderwijs in Zijn Namen, ambten, naturen, staten en weldaden maakt het bruiloftslied, Psalm 45, al dieper van toon. De beleving van deze zaken deed Ledeb- boer uitroepen: 'Voor één kus van Jezus' mond, geef ik al die zwarte grond'. Het is de voorsmaak van de eeuwige gemeenschap met de Drie-enige God in de hemel.

'Zo geloven wij...', zegt Paulus. De Heilige Geest heeft die zalige wetenschap in zijn hart gelegd. Het is een van de rijke vruchten van Christus' opstanding. Kennen wij dat geloof? Onderzoek uzelf hoe en van Wie u het hebt ontvangen.

Kinderen des Heeren, moest, ziende op deze dingen, onze wandel niet méér in de hemel zijn, waar Christus is? Zo'n leven werkt zonedodend en is vruchtbaar voor de naaste.

De beleving van Goede Vrijdag

ds. A. Schot,
Nunspeet

Kerstfeest is het begin van de lijdentijd. Zo wordt het echter niet ervaren. Maria had ook nog geen zicht op het lijden toen Simeon haar daarop wees. En wat verstonden de discipelen aanvankelijk van het lijden van Christus?

Sommigen houden de beleving van Kerstfeest voor de wedergeboorte en laten bovendien Kerstfeest, Goede Vrijdag en Pasen in het bevindelijke leven samenvallen. Gods kinderen krijgen, in die zienswijze, in een keer het volle pakket van de verlossing in handen. Alle strijd die zij daarna nog zouden hebben, komt slechts voort uit ongelof. Maar... is het zo dat met Kerst alles al is opgelost?

Het lijden behoort tot het priesterambt van Christus. Gods kinderen hebben profetisch onderwijs nodig om het priesterschap van Christus te leren verstaan. Dat onderwijs heeft voor de discipelen zelfs drie jaar in beslag genomen. Na de openbaring van Christus hadden zij nadere kennis nodig van Gods heilige deugden en van de eigen verdorvenheid. Gods deugden, Zijn rechtvaardigheid en waarheid, moeten verheerlijkt worden. Dit kunnen we verstandelijk weten, maar dit moet ook in het hart worden beleefd. In die weg van ontdekking leert de Heere Zijn kinderen dat de verheerlijking van Zijn deugden boven alles moet gaan. De zaligheid kan niet in strijd zijn met Gods recht. Daarom is er zonder bloedstorting geen vergeving.

Het Poortje en het Kruis

Het is wel waar dat de Heere dit bij sommigen van Zijn kinderen in een kortere weg leert dan bij anderen. Bij de een zal het ook dieper gaan dan bij de ander. Niet al Gods kinderen zijn in dat onderwijs even ver. Sommige kinderen van God mogen zeker weten dat de Heere Jezus voor hen gestorven is. Anderen durven dat zo stellig

niet te zeggen. Ze hebben Hem door het geloof wel mogen zien liggen in de kribbe, maar Kerst is nog geen Goede Vrijdag. Zo ligt er ook voor Christen uit de Christenreis, een weg tussen het Poortje en het Kruis. En dat is Bijbels. Er lag voor Jakob een lange weg tussen Bethel en Pniël.

Met Goede Vrijdag werd de lijdentijd afgesloten. Op Goede Vrijdag komt het tot een *afhandeling*. Gods recht heeft dan zijn volle loop. De Middelaar betaalt daar de rekening aan Zijn Vader. Daarom is er vóór Goede Vrijdag nog geen troost van vrijspraak. Goede Vrijdag is een verborgenheid. Denk in dit verband aan Zacharia 13: 'Zwaard, ontwaak tegen Mijn Herder, en tegen de Man Die Mijn metgezel is (...), sla die Herder, en de schapen zullen verstrooid worden; maar Ik zal Mijn hand tot de kleinen wenden'.

De Heere Jezus heeft deze tekst Zelf betrokken op Zijn discipelen. Ze zijn op Goede Vrijdag in doodsnood op de vlucht geslagen. Het zwaard van Gods recht kwam op hen aan en ze vreesden dat dit zwaard hen regelrecht zou treffen. Maar o wonder, het zwaard trof de Herder en niet de schuldige schapen. Met Pasen zoekt de levende Herder Zijn verstrooide schapen op en dan blijkt voor hen al het gevaar geweken te zijn.

De afhandeling

Op Goede Vrijdag vindt dus de afhandeling plaats. Bij een openstaande rekening is er sprake van een schuldbrief, daarna volgt een aanmaning en tenslotte een dreigbrief. Maar in ieder geval komt er een moment dat de schuldeiser geld wil zien. Dát is de beleving van Goede Vrijdag. Die rechtsafhandeling wordt beleefd als God de vierschaar opricht in het geweten. Dat heeft Hizk'á ingeleefd toen hij moest sterven. In eigen waarneming moest hij verloren gaan. Die beleving gaat aan de troost van Pasen vooraf. Gods kinderen moeten leren om Gods recht te billijken. Vóór de openbaring van Christus leren zij ook buigen voor het recht. Maar dit buigen gaat veel dieper. De bevinding van Goede Vrijdag ligt zo prachtig verwoord in het onderstaande gedicht.

Op Goede Vrijdag vindt Gods recht rust in het offer van Zijn Zoon. Het werd voor Jakob bij Pniël omkomen. Veel had hij meegemaakt, maar Jakob kon met alles wat er gebeurd was niets meer beginnen. God maakte daar een afrekening in zijn leven. En hoe won Jakob die strijd? Door totaal te verliezen. De Heere raakte zijn heup aan, zodat Jakob niet meer vechten kon. Zo werd hij als overwinnaar aangewezen. In het verlies ligt winst.

*Als onder 't heilig recht; de ziele niet meer vecht,
maar billijkt 't zondeloon, wat haar ook overkoom',
rechtvaardigend haar God, wat eeuwig zij haar lot.
Als in haar laatste vreugd (het eren van Gods deugd);
de deugd van 't recht het wint, al eist zij: dood het kind!
O, stonde van 't gericht; O, dood'lijkst tijdsgewricht.
Toch wordt verloren gaan, door God niet toegestaan.
Hier wordt de Zoon gekust, eer z' op de weg vergaat.
Hier wordt zij welbewust verzekerd van haar staat.*

De wedergeboorte: een wonder?

Enkele weken geleden schreef de hersteld hervormde predikant dr. G.A. van den Brink een column in het Reformatorisch Dagblad onder de titel 'Is wedergeboorte een wonder?' In deze column komt hij tot de conclusie dat de wedergeboorte ons wel mag 'verwonderen', maar daarom nog geen 'wonder' is.

Water
wordt wijn

ds. G. Clements,
Gouda

dat alle verschijnselen in de natuur als wonderen te beschouwen zijn. In de 'gewone' natuur zag hij Gods wijsheid en almacht. Gods bestuur gaat over de rups die in een vlinder verandert, evenzeer als over de zon die stilstond bij Jozua. Daartussen bestond volgens hem geen principiële verschil. In een preek zegt Augustinus: 'De schepping is vol wonderen (miracula Dei), maar door de regelmatige terugkeer, is alles wat onze bewondering (admiratio) verdient, onopvallend geworden.' Onze ogen zijn verblind geworden voor de wonderen van God. Prachtig is de illustratie die Augustinus hierbij geeft over de bruiloft te Kana. Toen Christus water in wijn veranderde, waren alle bruiloftsgasten verwonderd. Als de wijnstok er een jaar langer over doet, is niemand verwonderd. Waarop Augustinus' vraag luidt: 'Denkt u dat de wijnstok een kleiner wonder is?'

Wonder in de Dordtse Leerregels

Wat in het rijk van de natuur geldt, geldt niet minder in het rijk van Gods genade. Ook daar openbaart Zich 'de God Die wonderen werkt.' Het zou nuttiger geweest zijn als Van den Brink hier alle aandacht aan had besteed, in een tijd waarin het wonder van de schepping en dat van de herschepping zo algemeen ter discussie staan. Het heeft echt geen toegevoegde waarde om te leren dat de rechtvaardiging door het geloof geen wonder is.

Hoewel de gereformeerde vaders de wonderen vooral voorbehielden aan de Bijbelse tijd, is het veelzeggend dat zij de wedergeboorte gelijk stellen aan de grote wonderen in de Schrift: 'Zij is in haar kracht niet minder noch geringer dan de schepping of de opwekking der doden.' (DL III. IV.12) Zij beleden dat de wedergeboorte een 'zeer krachtige werking' van God is, die 'gans bovennatuurlijk is' en ver boven onze natuurlijke vermogens uitgaat. Dat was hun antwoord aan de Arminianen voor wie het geloof geen wonder was, maar een menselijke reactie op de 'zachte aanrading' van het Evangelie. De vaders peilden de grote nood van een gevallen mens: 'Zij willen en kunnen tot God niet wederkeren, noch hun verdorven natuur verbeteren, ...zonder de genade des wederbarenden Heiligen Geestes.' (DL III.IV.3). 'Wie kan dan zalig worden?', vroegen de discipelen. Waarop de Heere antwoordde: 'Bij de mensen is dat onmogelijk, maar bij God zijn alle dingen mogelijk.' (Matth. 19:25, 26).

*Mijn tong zal mijn gemoed verzellen,
En al Uw wonderen vertellen. (Ps. 9:1 ber.)*

Van den Brink trekt deze conclusie op basis van Voetius' definitie van het wonder. Volgens Voetius kun je spreken van een wonder als het om iets uitzonderlijks gaat, als het zichtbaar is en Gods Woord ondersteunt. De wedergeboorte valt daar niet onder, net zomin als de geboorte van een kind, de vrijheid van godsdienst, de rechtvaardiging door het geloof, toch een voldoende voor je repetitie. 'Allemaal zaken om je over te verwonderen - maar geen wonderen.' Wij vragen ons af of deze conclusie gerechtvaardigd is?

Wonder in de 17e eeuw

Voetius leefde in een tijd waarin groeiende aandacht was voor de wonderlijke geheimen van de natuur. De zeventiende eeuw wordt wel de 'eeuw van de wonderen' genoemd. 'Wonder' was in die dagen geen eenduidig begrip. Aan de ene kant was er de Rooms-katholieke Kerk, waar heiligen in hoog aanzien stonden door de wonderen (*miracula*) die zij hadden verricht. Aan de andere kant bevond zich de Franse fi-

losoof René Descartes. In zijn mechanisch wereldbeeld was voor wonderen zelfs geen enkele plaats meer. Tussen deze twee uitersten bevond zich een groep belangstellenden die werd gefascineerd door de natuur in al haar verschijningsvormen, zoals kometen of vreemde dieren, die zij algauw 'wonderen' noemden. Het is begrijpelijk dat Voetius grote reserves kende om allerhande verschijnselen als wonder te duiden. Hij reserveerde de uitdrukking 'wonderen' vooral voor de Bijbelse tijd. De Bijbel staat vol van wonderen. We denken aan het drijven van de ijzeren bijl op het water (2 Kon. 6:6) of de opwekking van de dode jongen te Naïn (Luk. 7:17). Door deze wonderen schonk de Heere verlossing en toonde Hij dat Zijn almacht die ver boven de gewone loop der dingen uitgaat.

Wonder bij Augustinus

Overigens bestaat er ook een bredere benadering van het wonder, o.a. verwoord door de kerkvader Augustinus. In *De Stad Gods*, zijn levenswerk, schrijft Augustinus

Rechtvaardig door het geloof [2]

We letten deze keer op de Rechter, Die de zondaar ontmoet in het rechtsgeding in zijn geweten.

J.H. Madern,
Bergambacht

Comrie begint zijn preek over de rechtvaardiging door het geloof met de geschiedenis uit Exodus 12, de instelling van het Pascha. De verderfengel zal door Egypteland gaan en alle eerstgeborenen, die zich niet bevinden achter het bloed van het lam, zullen sterven. Hij ziet hierin een geestelijke les: 'Dit laat ons in geestelijk opzicht zien dat ieder van wie het geweten door het geloof besprengd is met het bloed van Jezus Christus, het verderf niet zal zien, omdat God in Christus met hem verzoend is. Maar daartegenover zien we ook dat de toorn van God juist blijft op hen die niet geloven.'

Wie zich oprecht verdiept in de geschriften van Comrie zal ontdekken dat dit 'de slagader' van zijn theologie is. Rechtvaardigmaking en geloof zijn de twee zaken die Comrie vanuit Romeinen 5:1 zal verklaren.

Voor de Rechter gesteld

Rechtvaardiging of rechtvaardigmaking is volgens Comrie een woord dat ontleend is aan de rechtbank en daarom zal hij de zaak als een rechtsgeding voorstellen. Houd de worstelingen van Saulus van Tarsen in de straat de Rechte maar in gedachten. God is de Rechter in dit rechtsgeding. De levendgemaakte zondaar ziet God in zijn geweten - niet in een droom of visioen - als een 'ontzaglijke en geduchte God, voor Wie alle vlees moet sidderen en beven, omdat Hij God is, met majesteit en heerlijkheid bekleed'.

We zien in onze gedachten Saulus van Tarsen als een verloren zondaar kruipen in het huis in Damascus. Jezus van Nazareth is niet dood maar lééft en Hij is de Zoon van God. Saulus heeft Hem en Zijn gemeente vervolgd. Hij staat schuldig en wordt gedagvaard voor Gods rechterstoel. Hij buigt voor deze heilige en rechtvaardige Rechter. Iets van deze zaken leert iedere levendgemaakte zondaar kennen. De diepte bepaalt God, dat hoeft een mens niet te doen. Comrie wijst op voorbeelden in Gods Woord. Abraham ziet zichzelf als stof en as, Job verfoeit zich in stof en as, Jesaja roept uit: 'Wee mij!' en Johannes valt op Patmos als dood aan Zijn voeten. De Hei-

lige Geest leidt de wedergeboren zondaar 'langs' andere eigenschappen van de Goddelijke Rechter. Hij krijgt te doen met de alomtegenwoordigheid en alwetendheid van God. Zijn ogen doorlopen de ganze aarde. Saulus van Tarsen zou willen vluchten maar hij kan nergens heen. Comrie wijst op Psalm 139:8: '...of bedde ik mij in de hel, zie, Gij zijt daar.'

Onrein, onrein

De zondaar leert God kennen 'in Zijn vlekkeloze heiligheid'. Hij voelt dat die heilige God onmogelijk gemeenschap kan hebben met zo'n vuile zondaar. Comrie wijst op de melaatsheid. De zondaar voelt zich als een onreine, 'vanaf het hoofd tot aan de voeten'. Denk aan de woorden van Jesaja 6. Wij zijn mensen met onreine lippen. De Rechter openbaart iets van Zijn strenge rechtvaardigheid, 'Die de schuldige geenszins onschuldig zal houden'. De zondaar ziet dat God de zonde niet door de vingers kan zien zonder dat er voldaan is aan Zijn heilige eis. Geen mens, geen engel kan voldoening aanbrengen voor God. Er moet 'door onszelf of door een ander volkomenlijk betaald worden'. Het zijn de bekende woorden uit antwoord 12 van Zondag 5 van de Heidelbergse Catechismus. Als een wijze zielenherder zegt Comrie: 'Het is uiterst noodzakelijk dat de mens dit bij bevinding leert, opdat hij uit zijn laatste toevluchtsoord mag worden gedreven. Want gewoonlijk zegt de ontwaakte zondaar als hij ziet dat alles hem ontvalt: Maar is God niet barmhartig?'

Comrie wil de breuk niet lichtvaardig helen. De zondaar aanvaardt dat God macht en kracht heeft om het vonnis te voltrekken. Hij 'moet beven en komt in de grootste wanhoop en ellende, zodat hij radeloos wordt als hij op zichzelf ziet, geen gelegenheid heeft om te ontvluchten en moet uitroepen: Het is buiten hoop!' We zien Saulus van Tarsen kruipen in de straat de Rechte? De zondaar vlucht niet van God af, maar juist naar God toe, dat is het onbevattelijke van het werk Gods. Het is een onverklaarbare en wonderlijke eigenschap van het werk van God de Heilige Geest in het hart van een mens. In de droefheid naar God is onbegrijpelijke liefde tot God. Wie hiervan ooit in de ziel iets heeft ervaren, zal het herkennen en de smaak ervan nooit meer vergeten. We hopen de volgende keer te zien hoe God in dit rechtsgeding de zondaar dagvaardt.

(wordt vervolgd)

We zien Saulus van Tarsen kruipen in de straat de Rechte? De zondaar vlucht niet van God af, maar juist naar God toe, dat is het onbevattelijke van het werk Gods.

...hij Hem hun...

L. van der Ham, Krimpen aan den IJssel

'...hij Hem hun...'. Deze drie woorden in deze volgorde komen we in de Bijbel slechts op twee plaatsen tegen. Beide keren staan ze in de lijdensgeschiedenis van de Heere Jezus. In Markus 14:10 en Lukas 22:4. Lees deze stukjes maar. Zullen we eens kijken over wie/Wie het gaat?

Hij

Dan gaat het over Judas. Hij, die geroepen was tot apostel. Hij, die ook wonderen heeft gedaan. Hij, die vooral het geld liefhad. Hij, die door de andere discipelen niet was herkend als vijand. Hij, in wiens hart de duivel was gekomen. Hij, die de Heere Jezus verraden heeft. Hij, die volledig verantwoordelijk was voor de daad

*En hij ging heen en sprak met de overpriesters en de hoofdmannen, hoe **hij Hem hun** zou overleveren.*

Lukas 22:4

die hij beging. Hij, wiens leven geëindigd is in de buitenste duisternis!

Hem

Dan gaat het over de Heere Jezus. Hem, naar Wie de offers in het Oude Testament heenwezen. Hem, van Wie Jesaja heeft geprofeteerd dat Hij de Man van smarten zou zijn. Hem, voor Wie in Bethlehem geen plaats was. Hem, van Wie Johannes zei: 'Zie, het Lam Gods'. Hem, van Wie we lezen dat Hij weende over Jeruzalem. Hem, door Wie vele wonderen zijn verricht. Hem, door Zijn Vader in deze wereld gezonden

om zondaren zalig te maken. Hem, Wiens ziel bitterlijk bedroefd is geweest toen Hij in zielenstrijd was in de hof van Gethsémané. Hem, door soldaten aan het kruis genageld en Die uitriep: 'Het is volbracht'!

Hun

Dan gaat het over de overpriesters en de hoofdmannen. Hun, van wie we weten dat ze er alles aan hebben gedaan om Hem te vangen. Hun, van wie we lezen dat ze verblijd zijn geweest toen Judas hen wilde helpen. Hun, van wie de Bijbel ons leert dat het merendeel in ongelof aan Hem is voorbijgegaan.

Was Judas maar tot Hem gevlucht.
Te laat!
Waren zij maar tot Hem gevlucht.
Te laat!
Vlucht tot Hem!
Heden!

vervolgverhaal

13

Palko

de kleine evangelist

J.W. van den Berg

Met veel moeite worstelt Palko zich door de moeilijke namen heen. Vast namen van de mensen die wonen in het land dat hij zoekt.

Toch zijn er ook namen bij die hij kent! Jozef en Maria en dan een prachtige naam, Emmanuël, die 'God met ons' betekent. Gespannen leest hij verder.

O, er wordt een jongetje geboren. Zijn Naam is Jezus. Wat een bijzondere Naam. Nog mooier dan Emmanuël. Hij heeft vaak de uitdrukking gehoord: 'Jezus zij geprezen'. En ook in ogenblikken van plotselinge schrik of angst: 'Jezus!' 'Maria!' Zouden dat dezelfde namen zijn als in dit boekje?

'Heere God, help me!' roept grootvader weleens in bepaalde kritieke momenten.

Nu zegt Palko het ook voordat hij verder gaat met lezen.

Wat er nu volgt, is niet zo moeilijk te begripen. Het boek vertelt hoe er, na de geboorte van Jezus in Bethlehem, een zeker man was die Herodes heette. Hij was de koning van het land. Er kwamen een paar wijze mannen bij hem die verlangden om de geboren Koning te zien. Wat zou dat toch geweest zijn, die ster in het Oosten, die alles te maken scheen te hebben met het Kind dat zij wilden zien?

Palko stopt even en kijkt peinzend voor

zich uit. Dan verdiept hij zich weer in het verhaal van de Wijzen uit het Oosten.

Niemand kan hen helpen. maar als ze de ster volgen, brengt deze hen bij een huis in Bethlehem en daar vinden zij het Kind Jezus.

'Vast een betoverde Prins, want ze vallen op de knieën voor Hem, vol ontzag en aanbidding en zij bieden Hem goud aan en wierook en mirre', zegt Palko hardop. Weer kijkt hij peinzend voor zich uit. 'Wat zouden die laatste twee dingen zijn? Wierook? En mirre? Iets van eten misschien?'

Boekennieuws

"Bij het geopende Woord",
verschillende
predikanten
Gereformeerde
Gemeenten;
uitg. Gebr. Koster,
Barneveld; € 13,95.

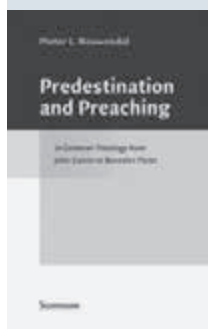
Bij het geopende Woord

Opnieuw hebben de Gebroeders Koster een Bijbels dagboek uitgegeven, onder de titel "Bij het geopende Woord". Het is alweer de elfde jaargang en inmiddels is dit onder ons een bekend dagboek. Altijd is er grote waardering voor de stukjes die geschreven worden door de verschillende predikanten van de Gereformeerde Gemeenten. Ook zijn er bijdragen opgenomen van wijlen ds. W.C. Lamain en ds. Chr. van der Poel. De stukjes worden gekenmerkt door de Schriftuurlijk-bevindelijke waarheid die ons lief is waarin de Christus der Schriften centraal staat, gegrond op Gods Woord en naar onze belijdenisgeschriften.

Een voorbeeld wil ik noemen uit de meditatie over Jesaja 40:11a. Helder wordt deze tekst uitgelegd en aan het hart gelegd. De Drie-enige God heeft in Zijn eeuwige vrederaad niet alleen Zijn kudde uitverkoren, maar ook de Herder Die Zijn kudde zal weiden. Deze Herder is de hoogste Profeet en Leraar, Die ons de verborgen raad en wil Gods van onze verlossing volkomenlijk geopenbaard heeft. Hij is de enige Hogepriester, Die ons met de enige offerande Zijns lichaams verlost heeft, en voor ons met Zijn voorbeding steeds tussentreedt bij de Vader. Hij is de eeuwige Koning, Die ons met Zijn Woord en Geest regeert, en ons bij de

verworven verlossing beschut en behoudt. Zo wordt Zondag 12, antwoord 31, uit de Heidelbergse Catechismus aangehaald. Deze Herder zal Zijn kudde thuisbrengen in een weg van een stervend leven, opdat Gods Naam verheerlijkt zal worden. Wat is het een voorrecht om door deze Herder geweid te worden. Mag uw ziel al geweid worden in de grazige weide van Gods Woord? Zo wordt het door de schrijver aan het hart van de lezer gelegd. Zo zijn er nog vele voorbeelden meer te noemen. Daarom wil ik dit Bijbels dagboek van harte bij u aanbevelen. Ook willen we u er nog op wijzen dat dit dagboek ook beschikbaar is in gesproken vorm via de Christelijke Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden te Ermelo.

ds. P.D. den Haan, Tholen

"Predestination and Preaching",
P.L. Rouwendal,
uitg. Brevier,
Kampen; € 75,-.

Predestination and Preaching

Pieter L. Rouwendal onderzoekt in zijn Engelstalige dissertatie het thema "predestinatie en prediking" bij een aantal theologen uit Genève. In de geschiedenis van de Gereformeerde Gemeenten is dit een belangrijk en veelbesproken thema: hoe verhouden zich de verkiezing van eeuwigheid en het welmenend aanbod van genade in de uitwendige roeping? De onderzochte theologen komen uit de tijd van de Reformatie (Calvijn) en de zogenaamde Vroege (Beza en de twee afgevaardigden naar de Dordtse Synode, Diodati en Tronchin), Hoge (Turretini) en Late (Pictet) Orthodoxie. Elk hoofdstuk begint met een weergave van de leer van de predestinatie bij een theoloog, waarna ingegaan wordt op de invloed van de leer van de uitverkiezing op de leer van de verzoening, het verbond, het geloof en de roeping. Daarna wordt de invloed hiervan op de prediking beschreven.

Als algemene slotconclusie stelt de auteur dat de predestinatie en de uitwendige roeping onafscheidelijk verbonden zijn in de Geneefse theologie van Calvijn tot Pictet, maar dat de leer van de predestinatie bij de uitwendige roeping noch de inhoud overheerst, noch het adres inperkt.

Met zijn dissertatie geeft Rouwendal een correctie en aanvulling op hoe men lange tijd tegen de verhouding tussen Calvijn en zijn opvolgers heeft aangekeken. De verkiezing zou steeds meer een hoofdthema in de theologie zijn geworden, ten koste van het verbond. Rouwendal laat duidelijk zien dat er sprake is van een doorlopende lijn vanaf Calvijn tot aan Pictet. Wel zijn er verschillen in

bewoordingen (zoals algemene en bijzondere verkiezing bij Calvijn en bediening en wezen van het verbond bij Turretini) en visies op een aantal thema's (zoals infra- en supralapsarisme). Bij allen bepaalt enerzijds de verkiezing de prediking, maar kent de prediking een bredere bedding dan de verkiezing. In de prediking in de zichtbare kerk wordt de zaligheid op voorwaarde van geloof en bekering toegezegd aan alle hoorders. Twee lijnen staan naast elkaar in de verkiezing: (1) God is geen auteur van de zonde, maar een soeverein en rechtvaardig Rechter (DL I.15) en: (2) onbekeerd zijn en blijven is eigen schuld, geloven is alleen Gods genade (DL II.6-7).

In het 400^e herdenkingsjaar van de Dordtse Synode is het meer dan de moeite waard om ons blijvend in deze thematiek te verdiepen met het verlangen in te stemmen met het loflied op Gods welbehagen, die uitmondt in de genadige verkiezing (DL I.10).

H.R. Keurhorst, Veenendaal

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Den Haag-Scheveningen, ds. G. Clements te Gouda; te Houten, ds. A.T. Vergunst te Waupun (Wisconsin, VS); te Katwijk aan Zee, ds. A. Schot te Nunspeet; te Scherpenisse, ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord; te Terneuzen, ds. J.B. Zippro te Groningen.

Bedankt:

voor Oudemirdum, ds. G.J. van Aalst te Klaaswaal; voor Poederloijen, ds. A. Schot te Nunspeet.

PASTORIEZORGEN

Gezondheid ds. J. S. van der Net

Er zijn zorgen over onze emeritus predikant uit Houten, ds. J. S. van der Net (76). Hij ligt al enkele weken in het ziekenhuis in Nieuwegein met hartklachten. Maandag 19 maart heeft hij daar twee omleidingen gekregen. Hij ligt op de intensive-care en zijn toestand is zorgelijk. Zijn bloeddruk schommelt namelijk sterk en er is sprake van veel bloedverlies. Voor de operatie mocht hij zeer rustig zijn. De Heere heeft hem versterkt uit Psalm 62, die spreekt over de rust in God: 'Immers is mijn ziel stil tot God, van Hem is mijn heil. Immers is Hij mijn Rotssteen en mijn Heil, mijn hoog Vertrek, ik zal niet grotelijks wankelen'. De Heere bestendige deze troost en gedenke onze broeder naar lichaam en ziel, samen met zijn vrouw en gezin in Zijn genadige ontferming in Christus Jezus. De Gekruisigde werd immers van God verlaten, opdat Zijn Kerk nimmermeer van God verlaten zal worden.

Gezondheid ds. J. Schipper

Na nog nauwelijks afscheid genomen te hebben van zijn laatste gemeente, Leerdam, en zich in Scherpenzeel te hebben gevestigd, zijn er ernstige zorgen over de gezondheid van onze broeder ds. J. Schipper (71). Schokkend om dit bericht zaterdagmorgen te vernemen. In de nacht van vrijdag op zaterdag, 23-24 maart, werd hij niet goed en belde zijn dochter, die vlakbij hem woont. Toen zij met haar man aanwezig was, werd hij getroffen door een hartstilstand. Zijn schoonschoon heeft hem gereanimeerd en vervolgens is hij

naar het ziekenhuis in Amersfoort gebracht. Door medicatie wordt hij in slaap gehouden. Zijn kinderen mailden me maandagmorgen: 'De artsen zijn heel voorzichtig positief, maar kunnen nog niets zeggen wat het precies gedaan heeft met zijn hoofd en hart. We moeten dus geduld hebben en het alles vooral van Boven verwachten'. We mogen onze broeder en de zijnen wel bijzonder in de voorbede van de gemeenten bevelen.

v. A.

PARTICULIERE SYNODE ZUID-WEST

Op donderdag 19 april vergadert de Particuliere Synode Zuid-West in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Hendrik-Ido-Ambacht. Aanvang 9.30 uur. Op woensdag 18 april wordt een bidstond gehouden in dezelfde kerk. In deze dienst, die om 19.30 uur begint, hoopt ds. G.J. van Aalst voor te gaan.

KERKDIENTEN GEMEENTE MELISSANT TIJDELIJK IN ANDER KERKGEBOUW

I.v.m. de renovatie van het interieur van ons kerkgebouw zullen de kerkdiensten m.i.v. zondag 8 april gedurende enkele maanden gehouden worden in het kerkgebouw van de plaatselijke Gereformeerde Gemeente in Nederland, Binnenweg 20. Dit kerkgebouw is daartoe door de kerkenraad van die gemeente spontaan beschikbaar gesteld. Gedurende die periode vangen de kerkdiensten op zondag om 9.00 en 16.00 uur aan. Kerkenraad Gereformeerde Gemeente Melissant

AANGEPASTE KERKDIENT TE SLIEDRECHT

Aangepaste kerkdienst op initiatief van Helpende Handen op zaterdag 7 april, aanvang 15.00 uur, in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Sliedrecht, met als voorganger ds. A. Verschuure.

UITZENDDIENST MARLIES TEN VOORDE

Op 7 april 2018 vindt de uitzending plaats van Marlies ten Voorde. Zij is door ZGG benoemd als vrouwen-, kinder- en gezondheidswerker in Guinee. De uitzenddienst wordt gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Amersfoort. Deze dienst wordt

geleid door ds. W. Visscher. Ds. J.B. Zippro hoopt als deputaat de uitzending te verrichten. Aanvang 14:30 uur.

VERSLAG VERGADERING CLASSIS AMSTERDAM 20 JANUARI 2018

Namens de roepende kerk van Westzaan opent ds. G. Heijkamp op de gebruikelijke wijze de vergadering. Hierna wordt gemoreerd het overlijden van oud-evangelist L. Versteeg. Hij was 83 jaar en diende van 1987-1993 en van 1999-2002 als evangelist op de post Alkmaar. Ook overleed J. Hus, oud-diaken van de gemeente Katwijk aan Zee op 86-jarige leeftijd. Evangelist J. Krijgsman moet als gevolg van een hersenbloeding voorlopig nog rust houden. Hij heeft geen uitvalsverschijnselen. De preses spreekt de wens uit dat hij ervaren mag dat de Heere hem in deze weg ondersteunt en dat hij zijn werkzaamheden weer spoedig mag hervatten. Het moderamen bestaat uit ds. G.J.N. Moens, preses, ds. A. Vermeij, assessor preses, J.W. van Dijke, quaestor, G. Hoogendoorn, assessor en C. Vonk Noordegraaf, scriba. Ingekomen is een schrijven van het Deputaatschap. Kerkrecht, waarin gewezen wordt op de mogelijkheid een van de deputaten te vragen een inleiding te houden over een kerkrechtelijk onderwerp. De Stichting Beheer Evangelisatie Gereformeerde Gemeenten Classis Amsterdam heeft schriftelijk verslag uitgebracht over het beheer van de gelden die bij haar zijn ondergebracht. Bij de behandeling van de ingekomen jaarverslagen van Cedrah en Sirjon wordt waardering uitgesproken voor het werk dat door deze instanties verricht wordt. Uit het verslag over het evangelisatiewerk op de posten Alkmaar en Amsterdam over 2017 komt naar voren dat het zaad van het Evangelie op verschillende wijzen is gezaaid mocht, zowel in de diensten op zon- en feestdagen als bij de activiteiten gedurende de rest van de week. Evangelist Krijgsman werd plotseling door ziekte uitgeschakeld, maar de diensten mochten toch worden ingevuld. Door de pensionering van evangelist Baan in de loop van dit jaar liggen er voorstellen hoe dit werk in Alkmaar voortgezet kan worden. Het ligt in de bedoeling om verder te gaan met een veldwerker en een coördinator. Verder zal er meer hulp worden gevraagd bij classisgemeenten voor de invulling van de diensten. Door overlijden, ziekte of leeftijd blijft de behoefte aan nieuwe vrijwilligers groot. Op voorstel van de CEC wordt C.J. Hotting uit Enkhuizen als lid van de CEC benoemd. In een besloten vergadering wordt een appelschrift behandeld van een lid uit een

van de classisgemeenten. Als afgevaardigden naar de a.s. vergadering van de P.S. Noord-West op 26 april 2018 worden naast de drie predikanten G.J.N. Moens, G. Heijkamp en A. Vermeij als primi in alfabetische volgorde gekozen de ouderlingen J.W. van Dijke, G. Hoogendoorn, S. Kooiman, A. Lindhout en C. Vonk Noordegraaf. De vergadering wordt op de gebruikelijke wijze gesloten door ouderling G. Hoogendoorn.
C. Vonk Noordegraaf, scriba

VERSLAG VERGADERING CLASSIS GOUDA 2 FEBRUARI 2018 TE ZOETERMEER

Namens de roepende kerk van 's-Gravenzande opent ds. H.A. van Zetten de vergadering op de gebruikelijke wijze. Vervolgens memoreert hij onder meer de volgende gebeurtenissen:

Delft: op 3 oktober heeft de Heere A. Langstraat, organist van de gemeente, uit dit leven weggenomen; hij heeft gedurende achttien jaar de gemeentezang begeleid.
Den Haag-Scheveningen: tijdens de nieuwjaarsdienst is het kosterechtpaar Y.S. Camp-hens-van der Toorn bedankt voor hun jarenlange inzet als koster; als gevolg van de fusie is er op 31 december 2017 na ruim 36 jaar een einde gekomen aan hun kosterschap.
Gouda: Ouderling G. van Veldhuizen heeft op 3 oktober herdacht de gemeente 12 ½ jaar te dienen: 9 ½ jaar als diaken en 3 jaar in het ambt van ouderling.
Ouderling J. Mastenbroek heeft op 10 januari herdacht de gemeente 30 jaar te dienen: 9 ½ jaar als diaken en 20 ½ jaar in het ambt van ouderling.
Op 4 november 2017 is overleden oud-ouderling J.D. Kalkman in de leeftijd van 95 jaar;

hij heeft 27 jaar de gemeente van Den Haag mogen dienen; eerst drie jaar als diaken in Den Haag-Centrum en sinds de instituering van Den Haag-Zuid in 1960 heeft hij deze gemeente in het ambt van ouderling mogen dienen tot 1984; vanaf 1989 heeft bij de gemeente van Gouda 10 jaar in het ambt van ouderling mogen dienen.

De vergadering gaat akkoord met de volgende samenstelling van het moderamen: preses: ds. G. Clements; assessoren: ds. H.A. van Zetten en ds. G.W.S. Mulder; quaestor: oud. G.M. van Winkelen; 2e scriba: oud. M.J.W. Hoek en 1e scriba: oud. P.A. van Bokhoven.

Naar aanleiding van de notulen wordt opgemerkt, dat op 17 november 2017 te Gouda een ambtsdragersconferentie is gehouden over het thema "Ambtsdrager zijn in een mediawereld"; het was een goede en nuttige bijeenkomst, waarbij ruim 50 ambtsdragers aanwezig waren.

Het is de bedoeling, dat in 2019 er opnieuw een bijeenkomst wordt belegd, gericht op kerkrechtelijke zaken en huwelijksproblematiek.

De preses memoreert, dat ds. G. Hoogerland, verbonden aan de gemeente Stolwijk, een beroep heeft aangenomen naar de gemeente Rotterdam-IJsselmonde.

Dat betekent, dat de gemeente Stolwijk haar herder en leraar ziet vertrekken; hij is sinds 2012 aan de gemeente verbonden. Ds. Hoogerland geeft in het kort aan, hoe de Heere hem de weg gewezen heeft naar de gemeente Rotterdam-IJsselmonde. De preses reikt de akte van ontslag namens de Classis Gouda uit aan ds. Hoogerland. De consulentschappen worden als gevolg van het aanstaande vertrek van ds. Hooger-

land uit de classis als volgt verdeeld: Alphen aan den Rijn en Zoetermeer: ds. J.J. Tanis; Benthuizen, Delft en Stolwijk: ds. G.W.S. Mulder; Berkenwoude en Moerkapelle: ds. G. Clements; Boskoop, 's-Gravenzande en Naaldwijk: ds. H.A. van Zetten; Den Haag-Scheveningen en Gouda: ds. W. Harinck. Aan ds. J.J. Tanis zal worden gevraagd om 2e consulent van Berkenwoude te worden, dit met het oog op de taken van ds. Clements op de Theologische School.

Er wordt in deze vergadering afscheid genomen van ds. H. Paul die als adviseur aanwezig is; ds. Paul heeft aangegeven dat hij de vergaderingen van de classis niet meer zal bezoeken gelet op zijn leeftijd en gezondheid. De preses bedankt hem en wenst hem Gods zegen en nabijheid toe op zijn verdere levensreis.

Vanuit een van de gemeenten uit de classis is een appelschrift ingediend, dat wordt behandeld in de aanwezigheid van alleen ambtsdragers.

Verkozen wordt tot quaestor in de plaats van de binnenkort af te treden ouderling G.M. van Winkelen te Moerkapelle: J. Wolterink, ouderling in de gemeente Moerkapelle. Vervolgens bedankt de preses oud. Van Winkelen die van 2009 tot heden als quaestor van de Classis heeft gediend; daarnaast heeft hij ook als secretaris-penningmeester van de Classicale Evangelisatie Commissie gefungeerd.

De gemeente Moerkapelle wordt aangewezen als de roepende kerk voor de volgende classisvergadering.

Op verzoek eindigt oud. P.W. Lock van de roepende kerk de vergadering op de gebruikelijke wijze.

Oud. P.A. van Bokhoven, 1e scriba

Berichten

WELKOM OP DE OPEN DAGEN CGO

Wilt u/wil jij vrijblijvend kennismaken met de A- of B-cursus van de CGO? U/jij wordt van harte uitgenodigd om een aantal lessen bij te wonen op een van de Open Dagen. De lessen worden gegeven op zaterdagochtend 7 april in Goes (Calvijn College), op donderdagavond 12 april in Gouda (Driestar College, gebouw Gamma), op zaterdagochtend 21 april in Amersfoort (Van Lodenstein College), Dordrecht (Wartburg College) en Rijssen (Zuiderkerk). De lessen op zaterdag

beginnen om 8.30 uur en op donderdag om 19.15 uur. Zie voor bijzonderheden: de CGO-website www.cgo.nu (kiezen voor: Toerustingscursussen).

CONTACTAVOND AFD. VELUWE VAN HELPENDE HANDEN

De afd. Veluwe van Helpende Handen organiseert op donderdag 12 april een regionale contactavond voor kerkenraden, ouders, contactpersonen, vrijwilligers en belangstellenden. Ds. B.J. van Boven hoopt een inleiding

te houden over de plaats die Gods Woord heeft onder onze mensen met een beperking. Hij zal daarbij aandacht besteden aan huisgodsdienst, maar ook aan aangepaste catechisatie, belijdenis en Heilig Avondmaal. Locatie: gebouw De Nachtegaal van de Gereformeerde Gemeente in Elspeet, Nachtegaalweg 11. Aanvang 19.30 uur.

ZANGAVONDEN Middelburg

T.g.v. het 100-jarig bestaan van de SGP, van welke partij de oorsprong in Zeeland ligt, wordt op vrijdag 2 november een zangavond gehouden in de Nieuwe kerk te Middelburg. Mr. C.G. van der Staaij houdt dan een toespraak. Voor deze gelegenheid is een projectkoor in oprichting. Wilt u meezingen? Zie: www.peterwildeman.nl

Wolphaartsdijk

(Samen)zangavond op zaterdagavond 31 maart, aanvang 19.00 uur, in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Wolphaartsdijk, m.m.v. het kinderkoor Jong Zanglust uit Nieuwdorp en verschillende instrumentaristen. Collecte t.b.v. de actie Geloofwaardig van de JBG.

Yerseke

Psalmzangavond met bovenstem op zaterdag 14 april, aanvang 19.30 uur, in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Yerseke, m.m.v. de organisten Rien Moerdijk en Pieter

Heykoop. Leiding: ds. C. van Krimpen die de te zingen psalmen kort zal inleiden. Collecte t.b.v. de GBS.

ROMMELMARKT TE OOLTGENSPLAAT

Rommelmarkt op zaterdag 14 april, van 8.00-14.00 uur, in en rond het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Ooltgensplaat.

TWEEDEHANDS KLEDINGBEURS

Tweedehands kledingbeurs op vrijdag 6 april, van 10.00-19.00 uur, bij Vermatrac, Veensesteeg 16a in Veen. De opbrengst is

t.b.v. evangelisatiewerk in Tilburg.

Een dergelijke beurs wordt gehouden op zaterdag 7 april, van 10.00-13.00 uur, op de evangelisatiepost in Tilburg.

HISTORISCHE STADSWANDELING

Wandeling door de historische stad Dordrecht op zaterdag 7 april. Verzamelen om 11.00 uur bij de Grote Kerk. Collecte t.b.v. de Stichting Vrienden van Heidelberg en Dordrecht.

E-mail: rietveldjj@filtnet.nl, tel. 078-6180040 en 06 29113626.

Kerkdiensten

ZONDAG 1 APRIL 2018 (EERSTE PAASDAG)

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 14.30 uur ds. J. van Rijswijk; Alblasserdam 9.30 uur ds. B. van der Heiden en 14.30 uur ds. A. Verschuure; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 19.00 uur ds. B. Labee; Barendrecht 10.00 uur ds. W. Silfhout; Barmveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 15.00 uur ds. R. Kattenberg; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 16.30 uur ds. G. Clements; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 uur ds. A. Verschuure en 16.30 uur ds. M.H. Schot; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 15.30 uur stud. H.E.P. Fortuyn; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Den Haag-Scheveningen 15.30 uur ds. W. Harinck; Deventer 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 15.00 uur ds. A. Schreuder; Dordrecht 10.00 en 15.30 uur stud. M. Blok; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Eindhoven 15.30 uur ds. P. Mulder; Elspeek 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enter 19.00 uur ds. M. Joosse; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur

ds. C. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. M. Karens; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 ds. G. Clements en 16.30 uur ds. W. Harinck; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur stud. H.J. Agteresch; 's-Gravenzande 18.30 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 18.30 uur ds. G.J. Baan; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 uur ds. M.H. Schot en 16.30 uur ds. A. Verschuure; Hoedekenskerke 14.30 uur stud. H.J. Agteresch; Hoofddorp 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Hoogeveen 19.00 uur ds. J.B. Zippro; Houten 10.00 en 17.00 uur (H.D.) ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 18.30 uur ds. A. Schot; Kamperland 14.30 uur ds. C. Sonneveld; Kapelle-Biezeling 10.00 uur ds. C. Harinck en 15.00 uur (H.D.) ds. D.W. Tuinier; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 10.00 uur ds. A.J. Gunst en 14.00 uur ds. G.J. Baan; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburch; Lelystad 15.30 uur ds. J.B. Huisman; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Melissant 18.00 uur ds. A.J. Gunst; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; Moerkapelle 9.30 uur ds. W. Harinck en 18.30 uur ds. J.J. Tanis; Naaldwijk 19.00 uur ds. M.H. Schot; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwer ter Aa 16.00 uur (openb. bel.) ds. W.A. Zondag; Nieuwerkerk 15.30 uur ds. C. Harinck; Nijkerk 14.30 uur ds. F. Mulder; Nisse 14.30 uur ds. A.J. de Waard; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. A. Schot; Oostburg 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Oosterend 10.00 en 16.30 uur ds. A. Vermeij; Oostkapelle 17.00 uur

ds. S. Maljaars; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. W. Mouw; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oude-Tonge 14.30 uur ds. K. Boeder; Poortugaal 16.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Puttershoek 17.30 uur (openb. bel.) ds. B. van der Heiden; Rheden 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 uur ds. J. Mijnders en 18.30 uur stud. M. Blok; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. H. Paul en 16.30 uur ds. J. Driessen; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. J. Driessen en 17.30 uur ds. R. Kattenberg; Rotterdam-Centrum 9.30 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. G. Pater; Rotterdam-Zuidwijk 16.00 uur ds. W. Silfhout; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. J. Schipper; Sint Philipsland 14.30 uur ds. P.D. den Haan; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 19.00 uur (openb. bel.) ds. W. Visscher; Sprang-Capelle 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; Terwolde - De Vecht 14.30 uur (openb. bel.) ds. J. van Laar; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Utrecht 12.30 en 18.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Waarde 9.30 en 18.00 uur (openb. bel.) ds. D.W. Tuinier; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 15.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Wierden 15.00 uur ds. S.W. Janse; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W.A. Zondag; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. D. de Wit en 14.00 (openb. bel.) en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Eckveld; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. J.W. Verweij; Zwolle 15.00 uur ds. G. van Manen;

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

MAANDAG 2 APRIL 2018 (TWEDE PAASDAG)

Aagtekerke 9.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 11.00 uur ds. H.A. van Zetten; Amersfoort 9.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Arnhem 10.00 uur ds. R. Kattenberg; Barendrecht 10.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Barneveld-Centrum 9.30 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 18.30 uur (openb. bel.) ds. G. Beens; Beekbergen 10.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.00 uur (openb. bel.) ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 9.00 uur stud. H.J. Agteresch; Bodegraven 10.00 uur (openb. bel.) ds. C.G. Vreugdenhil; Boskoop 9.30 uur ds. J.J. Tanis; Brakel 10.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 9.00 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 11.00 uur ds. A. Verschuure; De Valk-Wekerom 9.30 uur ds. B.J. van Boven; Dirksland 10.00 uur (openb. bel.) ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 uur (openb. bel.) ds. A.B. van der Heiden; Ede 9.30 uur (openb. bel.) ds. M. Joosse; Elspeet 10.00 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 uur ds. R.A.M. Visser; Enkhuizen 9.30 uur ds. G. Heijkamp; Ermelo 9.00 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30 uur ds. C. Hogchem; Gorinchem 10.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 uur ds. G. Clements; 's-Gravanzande 9.30 uur ds. W. Silfhout; Groningen 10.00 uur (openb. bel.) ds. J.B. Zippro; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur (openb. bel.) ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 uur (openb. bel.) ds. M.H. Schot; Hilversum 11.00 uur stud. M. Blok; Hoogeveen 19.00 uur (openb. bel.) ds. A. Schot; Kapelle-Biezelinge 10.00 uur ds. C. Harinck; Klaaswaal 9.30 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 uur ds. G. Beens; Krabbendijke 9.30 uur ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Leerdam 10.00 uur (openb. bel.) ds. J. Schipper; Lisse 10.00 uur ds. G.J.N. Moens; Marknesse 15.30 uur (openb. bel.) ds. A. Schot; Meliskerke 9.30 uur ds. S. Maljaars; Middelburg-Centrum 9.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur (openb. bel.) ds. D.W. Tuinier; Mijdrecht 19.30 uur ds. A. Verschuure; Moerkapelle 9.30 uur ds. W. Harinck; Nieuwer ter Aa 9.00 uur stud. M. Blok; Nijkerk 11.45 uur ds. E.J. Boudewijn; Nunspeet 9.00 uur (openb. bel.) ds. A. Schot; Ooltgensplaat 12.00 uur ds. H. Brons; Oosterend 10.00 uur ds. A. Vermeij; Opheusden 10.00 uur (openb. bel.) ds. W. Mouw; Ouddorp 9.30 uur (openb. bel.) ds. G. Pater; Poortugaal 9.30 uur ds. M. Karens; Poortvliet 11.00 uur ds. C.J. Meeuse; Puttershoek 10.00 uur ds. A.J. de Waard; Rhenen 10.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 11.15 uur stud. H.J. Agteresch; Rijssen-Noord 9.00 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.00 uur (openb. bel.) ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.00 uur (openb. bel.) ds. S.W. Janse; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. H. Paul; Rotterdam-Centrum 10.00 uur (Tegenstrijdige vermelding) ds. H. Paul; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 uur ds. C. van Krimpen; Scherpenzeel 11.30 uur ds. J.B. Huisman; Sint Annaland 9.00 uur ds. C.J. Meeuse; Sliedrecht 9.30 uur ds. A.T. Huijser; Stolwijk 10.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 10.00 uur ds. D. de Wit; Tholen 10.00 uur ds.

P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 9.00 uur ds. P. Mulder; Utrecht 11.15 uur ds. W.A. Zondag; Veen 9.30 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 uur (openb. bel.) ds. B. Labee; Vlaardingen 9.00 uur ds. H. Brons; Waardenburg 11.00 uur ds. P. Mulder; Wageningen 10.00 uur (openb. bel.) ds. H. van der Heiden; Westkapelle 9.30 uur ds. J. de Kok; Woerden 9.00 uur (openb. bel.) ds. W.A. Zondag; Zeist 10.00 uur ds. J.J. van Eckeveld; Zoetermeer 9.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 uur ds. J.W. Verweij; Zwolle 11.00 uur ds. A. Schot.

DINSDAG 3 APRIL 2018

Eindhoven 19.30 uur ds. W.J. Karels.

WOENSDAG 4 APRIL 2018

Elspeet 19.30 uur (voor de zending) ds. C.A. van Dieren; Nisse 19.30 uur ds. G. Beens; Sprang-Capelle 19.30 uur (openb. bel.) ds. E. Bakker; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Yerseke 19.30 uur (tijdrede) ds. A.T. Huijser.

DONDERDAG 5 APRIL 2018

Benthuizen 13.15 uur (huw.bev.) ds. H.A. van Zetten; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. A. Schot; Kruiningen 19.30 uur (H.D.) ds. G. Hoogerland; Meeuwen 19.30 uur ds. W. Mouw; Poederrijen 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Scherpenzeel 13.45 uur (huw.bev.) ds. A. Verschuure.

VRIJDAG 6 APRIL 2018

Aalburg 14.30 uur (huw.bev.) ds. J. van Rijswijk; Oud-Beijerland 14.30 uur (huw.bev.) ds. B. van der Heiden; Tricht-Geldermalsen 14.30 uur (huw.bev.) ds. P. Mulder; Wolphaartsdijk 16.00 uur (huw.bev.) ds. S. Maljaars.

ZATERDAG 7 APRIL 2018

Amersfoort 14.30 uur (uitzendingsdienst) ds. W. Visscher; Berkenwoude 13.45 uur (huw.bev.) ds. A.B. van der Heiden; Sliedrecht 15.00 uur (aangepaste dienst) ds. A. Verschuure.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 1 APRIL 2018 (EERSTE PAASDAG)

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 17.00 uur evang. G. Baan; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 13.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 11.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart;

MAANDAG 2 APRIL 2018 (TWEDE PAASDAG)

Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 uur evang. S. de Visser.

Advertenties

Woudenberg/Scherpenzeel. Te huur op mini-camping "Klein Oudenhorst": 10-persoons vakantiehuisje (rolstoel-toegankelijk), sta-caravans en kampeerplaatsen.
Tel: 0343-481558 / 0640023232
www.kleinoudenhorst.nl

Op vakantie? Nette ruime woning te huur voor 7 personen.
In **Kootwijkerbroek**. Ook meivakantie nog vrij. Ook voor langere periode mogelijk voor verbouwing/verhuizing.
Voor inl. 0648894643

B&B Z.O. Engeland voor 2 pers.
In eigen sfeer. Ned. Spr.
Binnen bereik van London.
Info: email es@uwclub.net

Vakantiebungalow te huur in Rijssen-Holten, voor 6 pers. Bos, heide, grasveld.
Tel. 0622600529
of vakantiehuisjeholten.com

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatoerisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phaastrecht.nl
Psychologische Hulpverlening

T.h.: ruime BOVENVERDIEPING, ca. 70 m2, voor 1 pers. Kamer, keuken, sl.kamer, berging. Badkamer met 1 andere huurster. In **Kootwijkerbroek**.
Info: 06-45403584

T.H. nette 4-6 pers. stacaravan op camping De Wolfskuylen (Gees, Drenthe). Mooie, rustige omgeving vlakbij Emmen.
Tel. 06-23876700

Gevraagd (leerling) matroos op mbs Goede Hoop. Kom je dit jaar van de middelbare school of ben je al matroos en heb je interesse? Bel dan naar J.W. Vijfhuizen, tel: 06-10028881.
Weekenden vrij!!

Uw vakantie in een compleet ingericht
 LODGE VILLA (6 tot 8 pers.)
 Direct aan het Lago- Maggiore in Italië
 Info: 055 7507930 www.familylodges.nl

W werkmetailent.nl

VERKOPER / PROJECTLEIDER RECREAPARK - KESTEREN
ONDERHOUDSDESKUNDIGEN VAN RIJN - ZUID-HOLLAND
CORP. COMMUNICATIEADVISEUR ZOA - APELDOORN
COMMERCIEEL TECHN. MEDEW. NK PROFIEL - ZWIJNDRECHT
ADM. MEDEW. BINNENDIENST NK PROFIEL - ZWIJNDRECHT
PROJECTLEIDER ELEOS - AMERSFOORT

TE KOOP

Compleet ingerichte, 7-persoons
 recreatiewoning met berging
 (b.jr. 2011) op **Casa Familia Salland**.

Vianenweg 160 30 Holten.
Vraagprijs € 175.000 k.k.

Otten & Flim Makelaardij, Rijssen,
0548 - 544 333, www.otten-flim.nl

Te koop - IJsbahn 4, Sliedrecht

Vraagprijs € 575.000,- k.k.

Deze zeer ruim opgezette villa is tot in detail voorzien van luxe voorzieningen. Met o.a. een royale living, een comfortabele (woon)keuken en maar liefst 6 slaapkamers (waarvan 2 op de begane grond) is er genoeg ruimte (190 m²) voor jong en oud! Ook op onderhoud is op geen enkele wijze bezuinigd. Gelegen in een rustig hofje in een van de mooiste straten van Sliedrecht, dichtbij het centrum waarbij diverse voorzieningen om de hoek te vinden zijn. Een unieke combinatie van factoren welke u maar zelden tegenkomt!

0184 - 670 733 | alblasserwaard.nl

Begravenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van alleen begravenissen

Dag en nacht
 persoonlijk
 bereikbaar.

H. de Jongh
 D.D.E. Melieste
 M.K. Ligthart
 A.J. van Lieburg

Hardinxveld-Giessendam
 0184 - 61 11 54

Waardenburg
 0418 - 65 20 39

Werkendam
 0183 - 70 10 17

Dordrecht e.o.
 078 - 641 27 40

Nieuw-Lekkerland
 0184 - 68 38 38

www.begravenisondernemingdejongh.nl

Zorgboerderij Groot Kootwijk nodigt u uit op onze jaarlijkse koffie ochtend voor ouderen op **D.V. 10 april**.
 Van Amerongenweg 9, Barneveld,
 0342-422432
www.grootkootwijk.nl

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

op goede basis samen groeien

Voor het aanstaande schooljaar zoeken wij (een) enthousiaste en gedreven

leerkrachten onderwijsassistent

Voor meer informatie kijkt u op onze website

www.dewittenbergschool.nl

Huize Rehoboth

Kootwijkerbroek

- ✓ 16 ruime appartementen van 61 tot 85 m²
- ✓ Huurprijs vanaf ca. € 700,- per maand
- ✓ Uitgaande van de Ger. Gem. van Kootwijkerbroek

www.huizerehoboth.nl

Wonen in het Veluwe Kootwijkerbroek?

Bel 06 20 40 42 42 (Henk van Ee)
 of bekijk de beschikbare appartementen op
www.huizerehoboth.nl

Oplevering:
 Juli 2018

Investeren in Huize Rehoboth?

Investeer tegen een aantrekkelijk rendement. Vul het formulier op de website in voor meer informatie of bel

Informatie: Jan Heijboer,
 06 207 37 242

OOSTENRIJK, vanaf €495,- huurt u een **stacaravan op gezinscamping**. Recreatieteam, kerkdiensten, zon, water en bergen. Info: 055-3030083 www.es-vakanties.nl

ARE YOU READY FOR NEW CHALLENGES, EXCITING EXPERIENCES, AND GOING INTERNATIONAL?

MCCS is run by the Reformed Congregations of North America in Chilliwack. For the next few years, we expect to have a number of vacancies, both in elementary and secondary. Due to the length of the immigration process, we welcome early applications for 2018-2019. Meanwhile, applicants can improve their language skills. Teachers at MCCS are required to be at Cambridge English, Proficiency (CPE).

INTERESTED?

Contact Mr. J. Neels, principal: jneels@mccs.ca or +1 (604) 794-3072.

APPLYING?

Send your resume and cover letter with references to Mr. J. Neels and the secretary of the school board, Mr. E. Van Maren, ericv@vanmarengroup.com.

Mount Cheam Christian School | 48988 Yale Road | Chilliwack, BC | V4Z 0B2 | Canada | www.mccs.ca

Wordt er in uw kerk aan nieuw meubilair gedacht? Zijn er bouw- of verbouwplannen?

HOEKMAN levert door het hele land!

Noordzandstraat 34 - 4401 CG Yerseke - T: 0113 57 29 07
E: info@piethoekman.nl - www.piethoekman.nl

Vakantie in de Duitse Pfalz? Wij verhuren twee zeer ruime **vakantiewoningen** in de overweldigende natuur van het Nordpfalzerbergland: uitgestrekte wandel- en fietspaden in de directe omgeving, historische plaatsen (Heidelberg, Trier, Worms) op dagtocht afstand. Wij verhuren ook **fietsen!** Rust, natuur en cultuur. Info: www.beth-etham.de of tel.nr. 0049-6385-92 555 77 (Nederlandstalig).

De GEZELLIGHEID van de camping, de privacy van een landhuis, de luxe van thuis, Bergzicht, 8 pers.
www.zalmenhuis.nl, 06-51781723.

ELBURG – GROTE KERK
D.V. za. 7 april – 19.30 – gratis!
Psalmzangavond met bovenstem
Organist: Pieter Heykoop

Begrafenisonderneming
Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
030 692 42 58
06 573 156 89
info@begrafenisondernemingtreur.nl
www.begrafenisondernemingtreur.nl

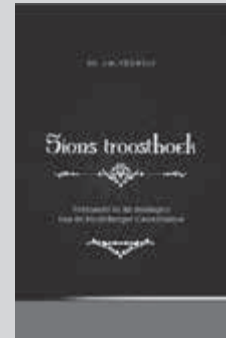
WAARDEVOLLE BELIJDENISGESCHENKEN

ds. Chr. van der Poel
De Heidelbergse Catechismus
52 preken
Het was de wens van de auteur dat deze uitgave zou mogen dienen tot onderwijs en vertroosting, tot verheerlijking van Gods Naam en tot uitbreiding van Zijn Koninkrijk.
Geb. 787 blz. | € 49,95

ds. E. Venema
Mijn enige troost
52 preken
Op eenvoudige, praktische wijze houdt ds. Venema jong en oud voor, dat er genade is te verkrijgen voor de voorname zondaren.
Geb. 640 blz. | € 49,50

ds. J.W. Verweij
Sions troostboek
Verklaard in 52 Zondagen van de Heidelbergse Catechismus
In deze preken confronteert ds. Verweij de lezer met de aloude leer, die de zondaar op het diepst vernedert en God in Christus op het hoogst verheerlijkt.
Geb. 702 blz. | € 65,00

www.gebrkoster.nl

verkrijgbaar bij de boekhandel

Gebr. Koster
Nairacstraat 17, Barneveld
tel. 0342 – 41 69 86

Barneveldse Begravenis Vereniging

voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begravenissen in Barneveld en omstreken

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5
3774 JW Kootwijkerbroek
(0342) 44 18 12
www.barneveldsebegravenisvereniging.nl

dhr. G. de Groot
(06) 50 21 72 55

ONTVANG GRATIS EEN HERDENKINGSBOEK VAN DE HEIDELBERGSE CATECHISMUS!

Bent u nog geen nieuwsbrieflezer of
donateur van onze Stichting?
Meld u aan via www.svvhed.org en
ontvang dit geschenk!

STICHTING VRIENDEN VAN
HEIDELBERG & DORDRECHT

ORGELBOUW ADVIES COMMISSIE

een betrouwbare partner!

- NIEUWBOUW
- RESTAURATIE
- OVERPLAATSING
- ONDERHOUD

ook voor
akoestische
vraagstukken

Voor meer informatie:
Dhr. H. den Hollander
T (010) 435 44 35
E h.den.hollander@kliksafe.nl

VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Praktijk den Uijl

biedt hulp vanuit een Bijbelse visie
aan kinderen, jongeren
en volwassenen bij o.a.:

- Verlies- en rouwverwerking
- Seksueel misbruik en seksverslaving
- Opvoedingsvragen en opvoedingsondersteuning
- Laag zelfbeeld en faalangst
- Problemen binnen huwelijk, gezin en/of relatie
- Weinig zelfvertrouwen
- Arbeidsproblemen en burn-out
- Vragen rondom persoonlijkheid en gedrag
- Talent en hoogbegaafd
- Andere problemen waar u mee 'zit' en over wilt spreken

Veelal worden de gesprekken (gedeeltelijk)
vergoed vanuit de aanvullende verzekering.
Informeer hiervoor bij uw zorgverzekeraar.

psychosociale hulpverlening
& contextuele therapie

Wormerhoek 14M
2905 TX Capelle a/d IJssel

010 - 7 411 411
06 43 85 85 08
info@praktijkdenuijl.nl

Gesprekslocaties in Capelle a/d IJssel, Barneveld en Yerseke

www.praktijkdenuijl.nl

Welkom terug op ons park!

Al 60 jaar
verrassend op Texel!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus
Eminent
Domus
Monarke
Cantilena
enz.

Ruime ervaring
in zaal- en
kerkorgels

NIEUWERKERK A/D IJssel

Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 52

www.stolkorgels.nl

Krabbendijke
Nederhemert Nrd.
Papendrecht

Uw dealer van

**Johannus
Monarke
Content
Domus
Viscount
Mixtuur**
(Hauptwerk orgels)

* Ruim assortiment bladmuziek (ook klavier)
* Verkoop en verhuur, ook voor zaal en kerk
* Collectie kleine blaasinstrumenten

Industrielaan 26 • Veenendaal • tel 0318 - 50 50 63
www.andanteorgels.nl

Lijden is...

"Voelt u zich ook wel eens achtergesteld vanwege uw geloof..?"

"...Ik wil u graag bemoedigen om sterk te zijn en vrijmoedig uit te komen voor de Heere Jezus Christus."

Als kerken staan we in deze tijd veel stil bij het lijden van de Heere Jezus, wat ons ook bepaalt bij het lijden van Zijn kinderen wereldwijd. De zeventienjarige Irum uit Pakistan verwoordt het heel treffend: "Lijden is verzocht worden door de duivel."

Irum leeft in een land waar christenen gediscrimineerd en bedreigd worden vanwege hun geloof, maar hij doorziet wat de dieperliggende valstrik hiervan is: verzocht worden om ver van God vandaan te blijven. Om die vorm van lijden tegen te gaan, hebben wij ons werk op het gebied Vervolgd Kerk verder uitgebreid. Kijk op www.bijzonderenoden.nl/vervolgdekerk

Vraag een voorlichting aan of steun:
IBAN NL52 INGB 0000 307447
o.v.v. de Vervolgd Kerk

**bijzondere
noden**
handen van de kerk

Deputaatschap tot Hulpverlening
in Bijzondere Noden van
de Gereformeerde Gemeenten

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
Begrafenisonderneming

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel
Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Waarom Paul Roescher?
Wij geven u twaalf redenen! **1**

Hoog in kwaliteit!

Magnolia hoekkeuken Keuken compleet inclusief apparatuur.

Kraakprijs!
2248,-

PAUL ROESCHER
KEUKEN • BAD • VLOER • HAARD

Totaal 17.500 m2 in Rijssen en Apeldoorn
Tel. 0548 530 350 www.paulroescher.nl

PASSIO

psychosociale hulpverlening & begeleiding

T 06-40 70 85 78
www.praktijk-passio.nl

zorgen voor beter

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

Hulpverlening aan kinderen, jongeren en volwassenen

Bij o.a.: ADHD • angst • burn-out • depressie • faalangst • fobie • gedragsproblemen • identiteitsproblemen • lichamelijke spanningsklachten • negatief zelfbeeld • onzekerheid • opvoedingsproblemen • paniek • piekeren • PDD-NOS • relatieproblemen • slaapproblemen • somberheid • spanning • stress • syndroom van Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:
T 0180 - 42 69 55
E info@psychbrouwer.nl
I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

Boekhandel

De ZONNEBLOEM

Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

HULP NA EEN ongeval

Bent u slachtoffer van een ongeval? Heeft u hierdoor schade? DB Letselschade kan u geheel kosteloos begeleiden bij het verhalen van uw schade.

db-letselschade.nl
0252-701108

LETSELSCHADE

begrafenisverzorging Den Hollander

- Alleen begrafenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

🏠 Mozartlaan 13
3131ES Vlaardingen
☎ 010 - 460 05 09
✉ info@tdenh.nl
🌐 www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

JUBILEUM KOSTUUMS

TER GELEGENHEID VAN 35 JAAR KLEIN KLEDING HERENMODE ONTVANGT U, BIJ INLEVERING VAN DEZE ADVERTENTIE, **€50,- KORTING** OP EEN KOSTUUM. UNIEKE KEUS UIT ROY ROBSON, BENVENUTO EN HUGO BOSS.

€50,- OP EEN KOSTUUM NAAR KEUZE!

KORTING

KL
KLEIN KLEDING

SLIEDRECHT: KERKBUURT 38
ZIERIKZEE: DAM 19
KLANTENSERVICE@KLEINKLEDING.NL

ACTIE GELDIG T/M 28 APRIL 2018. BIJ INLEVERING VAN DEZE BON. NIET IN COMBINATIE MET ANDERE ACTIES.

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteurs: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J.J. Verhage

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Meditaties

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 06-57773987
E jvthul@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten

J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865, F 0180-423583
E jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,00 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober) voor het buitenland*: € 150,00 per jaar *afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Ds. Labee over:

De geesten in de gevangenis na Jezus' opstanding

In 1 Petrus 3 vers 19 staat dat Jezus na Zijn opstanding gepredikt heeft aan de geesten in de gevangenis. Volgens de kanttekeningen zijn dit personen die gestorven zijn tijdens de prediking van Noach en zich niet bekeerd hebben. Waarom specifiek die personen?

Zwaar om te verstaan

Uit de vraagstelling blijkt dat de genoemde tekst niet juist verstaan wordt. Onze kanttekenaren geven ook aan dat deze tekst 'zwaar' is, dus vanwege ons verduisterd verstand moeilijk te verstaan. Waarop doelt Petrus als hij - geïnspireerd door Gods Geest - schrijft: 'In Denwelken Hij ook heengegaan zijnde, den geesten die in de gevangenis zijn, gepredikt heeft?' Onze vaders geven in de kantlijn (nummer 43) verschillende verklaringen die ze terecht niet houdbaar achten. Die geesten kunnen niet de heidenen zijn, die als in de schaduw van de dood of als in de hel zaten. Maar de verklaring die achter de vraag lijkt te zitten, wordt ook afgewezen. Ze schrijven: 'Anderen verstaan door deze geesten de verdoemde zielen in de hel, aan dewelke Christus na Zijn dood Zichzelf op een extraordinaire wijze zou hebben geopenbaard, om hun Zijn overwinning te verkondigen tot een schrik, en hen van hun ondankbaarheid en rechtvaardige straf te overtuigen. Doch van zulk een extraordinaire verschijning van Christus in de hel wordt nergens in de Schrift gewag gemaakt; zij was ook niet nodig, en het woord prediken dat hier gebruikt wordt, wordt nergens in zulke zin genomen'. Helemaal verwerpelijk is de Roomse uitleg: de zielen van de gelovigen uit het Oude Testament zouden onder de aarde, in een voorburcht van de hel, als in een gevangenis zijn geweest. Het is ver buiten de Heilige Schrift te menen dat Christus na Zijn kruisdood

(naar de ziel) aan hen is verschenen om verlossing uit deze gevangenis te preken.

Vreselijk om in die gevangenis te gaan

We haasten ons om de uitleg van vele gereformeerde godgeleerden, waaronder ook onze kanttekenaren weer te geven. Eerst geven we het vervolg van de lange kanttekening 43 weer en daarna proberen we het eenvoudig te omschrijven. We citeren (met weglating van de verwijsteksten): 'Het woord prediken ziet ook altijd in Gods Woord op de nodiging tot geloof en bekering, die voor de zielen der afgestorven gelovigen des Ouden Testaments niet meer nodig was; gelijk ook niet gepast kan worden op die zielen, als gezegd wordt dat Christus door Zijn Geest gepredikt heeft de zielen die ten tijde van Noach ongehoorzaam waren. Daarom is deze uitlegging de bekwaamste en zekerste, dat door de geesten hier verstaan worden de zielen van die mensen aan welke de Geest of Godheid van Christus door Noach de bekering eertijds heeft laten prediken, namelijk toen zij nog leefden, welke Noach daarom ook een prediker der gerechtigheid wordt genaamd; welke mensen, niettegenstaande deze prediking van Noach en Gods lankmoedigheid over hen, even ongehoorzaam en goddeloos zijn gebleven. Die ook om hun ongehoorzaamheid en goddeloosheid in de gevangenis of hel zijn geweest toen Petrus zijn brief schreef, gelijk de hel ook een gevangenis genaamd wordt en de onzalige geesten die daarin zijn, worden gezegd daarin bewaard te worden tot den dag des oordeels'.

Heel eenvoudig gezegd: de geesten in de gevangenis zijn de zielen van de mensen die de lieflijke nodiging tot de zaligheid verworpen hebben. Die nodiging is tot hen gekomen door de mond van Noach, in wie de Geest van Christus was. Allen die ongehoorzaam waren, zijn naar de geest (ziel) in die vreselijke gevangenis gekomen. Ze zijn na honderdentwintig jaar(!) in de genadetijd geleefd te hebben, geworpen in de hel... Juist deze hoorders van Noach worden als waarschuwend voorbeeld aangewezen door de apostel Petrus in zijn eerste zendbrief. Lezer(es), die ongehoorzaamheid is toch niet ons beeld en deze gevangenis zal toch niet ons eeuwig deel zijn? Zo gij Zijn stem dan heden hoort, gelooft Zijn heil- en troostrijk woord, verhardt u niet, maar laat u leiden...

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.

